

Az előfizetés ára:

1 egész évre 8 k
 1 fél évre 4 frt
 1 negyed évre 2 frt
 Körjegyzőknek és néptanítóknak
 egész évre 6 frt., fél évre 3 frt

Egyes szám ára 10 kr.

Előfizetheti és egyes lappéldányokat venni lehet a kiadóhivatalban. Traubb. és társa, Valentin Károly, Böhm M., Luszovics L. Veidinger N.

üzletben és a fűdőhánytözsében.

A hirdetések ára:

Mindenkor arjegyzék szerint.
 Bélyeg-díj minden hirdetéskor 30 k.
 Nyilvánterben egy sor 10 kr.

PÉCS

Politikai vegyes tartalmu lap.

Hirdetéseket elfogad: Külföldön Bareck J. és Társa Erfurthban Haasenstein és Vogler, Steiner A, Hamburgban, Daube G. L., Knoi, Ignácz Frankfurthban, Opelik A. Schalek Henrik, Mosse Rudolf Bécsben. Magyarországon: Neuberger és Braunn, Goldberger A. V., Lang Lipót, Schwarcz Gyula Somogyi. „Első magyar nemzetközi irodá”-ja Budapestben, kiadóhivatalunk és Janovszky H. királyi utczában levő hirdetések felvélei irodája Pécssett.

Megjelen hetenkint kétszer: szerdán és szombaton.

Szerkesztőség: Király-utca 20. sz. Kiadóhivatal: Nepomuk-utca 10. sz, a posta mellett.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Viz-vezeték.

A viz-vezeték ügye végre ismét napi-rendre került. Az e tárgyban kiküldött bizottság szerdán d. u. ülést tartott, melyben beható tanácskozás után a kérdés végleges megoldásának előkészítésére és siettetésére egy szűkebb körű — 17 tagu — bizottság választatott.

Egy tekintet a bizottság névsorára s jól eső megnyugvással veszzük tudomásul, hogy a férfiak, kik e nagyfontosságú kérdés elintézésével bizattak meg, Pécs polgárságának színe javát képezik, kik városunk érdekeit bizonyára a legönzetlenebbül szívükön viselik. S ha ez áll, — mi-ben részünkről épenséggel nem kételkedünk — ugy e bizottságnak legelső, legfőbb feladata a rája bizottakban mentől hamarabb eljárni.

A viz-vezeték ügye Pécs városára a szó legszorosabb értelmében életkérdés.

Városunknak gyönyörű, elragadó vidéke van, — ezt mindenki készságesen elismeri — de maga a város a legnagyobb mértékben porfészek. Pedig a por az egészség legmakacsabb és legkártékonyabb ellensége. Ha szabályozott vízvezetékünk volna, kiköz-

vezethetnők az egész várost s megszüntethetnők a port, mely most leg-nemesebb élet-szerveinket támadja meg s roncsolja szét kérlelhetlenül.

Városunk egyre szépül; folyton tágasodó téreit hatalmas épületek díszítik. De mit ér, ha — mivel víz-vezetékünk nincs — e szép palotákban hiában keressük a fürdő helyiségeket, miknek pedig egy modern lakosztályból, helyesebben: egyetlen család lakásából sem szabadna hiányozni! De hogyan is jutna fürdőre, midőn vízviszonyaink rendezetlensége következtében számtalan házban még ivóvíz sincs s jöllehet városunk pártját ritkító bővívíz forrással rendelkezik, egész utczák lakosai kénytelenek a forrás folyása mellől 1/2 óra jársnyira elmenni, hogy vizet merithes-senek.

Városunk egyre növekszik. lakos-sága, bár szerényen, gyarapodik. Azonban az alácstornázás hiánya következtében s a mindenféle folyókák révén légkörünk valójában dögleletes, mi a lakosságot, különösen annak fejtelien és hanyatló egyedeit időnek előtte el-senyveszti s végső következtetésben városi lakosságunk csekély szaporodá-sának legfőbb oka. Pedig: mentől

csekélyebb a lakások száma, annál több jut egyre-egyre a közterhekből és megfordítva: mentől többen va-gyunk, mentől hosszabbá tesszük — jó közegészségi politika által — az egyes ember élettartamát, annál kevesebb teher jut egyre-egyre s annál könnyebb annak elviselése. Meggyőző-désünk, hogy maga az egy tekintet teljesen elég arra, hogy a vízvezeték rendezése minden áron előmozdít-tassék.

Azt mondják, hogy e rendezés óriási összeget vesz igénybe. Ez két-ségbe vonhatatlan igazság. De ne feledjük, hogy a vízvezetékbe fekte-tett tőke nemcsak nekünk, hanem utódainknak, sőt közvetve a nemzet-nek is meghozná gyümölcsseit, egészsé-gesebbekké, erősebbekké és szerzésre képesebbekké téve egy nagy város lakóit s erős meggyőződésünk, hogy, ha Pécs városa a vízvezeték létesíté-sére összes vagyonát elkölné is, az utódok mégis hálával emlegetnék azok neveit, kik ez epochalis művet meg-alkották.

A vízvezeték létesítése azonban nem egy óra munkája. A megvalósítá-sig, — bármily módon eszközöltessék is az, — néhány év minden esetre el

A „Pécs” tárczája.

Egy kis utazás lóhalálába.

(Folytatás.)

Gurtnellentől fel Wasen felé menve jobbról számtalan vízfolyások, patakok és völgyek által szakgatott hegycs, balról épp oly közvetlen szomszédságban a Reusz folyó, előtünk mint már említém egy szikla dombon, mely másutt elég tisztességes hegycs is beillenek, a waseni templom néhány el-szort épülettel, még pedig alig egy-két kilom. távolságban, s ha az eddig látottak után nem is kételkedünk, hogy e kazánból valahogy csak kivezetnek, de ha meggondoljuk, hogy a nagy alagutttól egyenes távolságban csak is mintegy négy és fél kilométernyire vagyunk, bejárata pedig 69 m.-rel magasabb mint a hol most vagyunk, kénytelenek vagyunk azon töprenkenni, miként mászzuk mi meg ezt a 369 métert így rövid tészen, hol egy kilomete-terre 32 m. emelkedés esik.

Ezen is segítettek.

Alig értünk ki ugyanis Gurtnellenből s egy csekélyke alaguton áthaladva már egy másik alagutat láttunk, az 1471 m. hosszú ugynevezett Pfaffenprung alagutat, s belőle mintegy 4 1/2 percz mulva kiérve azon vesszük észre magunkat, hogy ép ott

vagyunk, hol a bemenetők voltak, s a waseni templom a mely itt összehasonlító pontul szolgál, épp oly távolságban van tőlünk, mint volt azelőtt, csakhogy 34 1/4 mé-terrel magasabban vagyunk most mint mi-kor bementünk. Ezen ugynevezett forgó alagut t. i. magában a hegycsben 23° emel-kezdéssel egy egész kört képez, csak azért, hogy bennünket 34 1/4 méterrel magasabba emeljen; kijöve az alagutból a waseni templomot épp úgy látjuk magunk előtt mint mikor bementünk, semmivel se közelebb hozzánk, csakhogy 34 1/4 méterrel alantabb, de még mindig magasabban mint mi vagyunk. Most egyenesen a templomnak tartunk, s egy rövidebb alagut után utunkba érjük először a Mayen völgyet, egy szűk, mély és szikla nyiláshoz hasonló völgyet, melyből vizeses módjára a Mayenreusz, a Reusz folyónak egy tekintélyesebb mellék patakja zuhog le, e hid csak 24 m. magasán épült a patak színe fölött, s ezt azok után melye-ket már láttunk nem is tartjuk valami nagy magasságnak, de az alatta tájtéköz Mayen és sziklás környezete a képet nem kevésbé teszi nagyszerűvé mint bár melyik volt a látottak közül. Ezután a pálya a waseni templom szikladombján át fűrt 300 m. hosszú alaguton megy át, melyből kijöve már el-hagytuk a templomot mely kissé jobbra ma-rad utánunk, s át megyünk egy pompás, alól

ívszelvényt képező vas hidon a Reusz folyón és közvetlenül be az 1090 m. hosszú watingi alagutba. Említettem, hogy a waseni templom kissé jobbra utánunk maradt el, s most az alagutból kiérve meglehető távol-ságban jobbra előtünk van, ismét áthaladunk egy hidon a Reusz folyón s megyünk egye-nesen a templomnak az irányban, honnan jöttünk visszafelé, s megállunk a waseni ál-lomáson. Innen nézve a templom előttünk ugyan, de már alattunk fekszik; az ímént említett watingi alagutban ugyan is ismét egy emelkedő kört csináltunk s benne 23 1/4 méterrel magasabba emelkedve a templom iránt magasabb niveaura, de minthogy a hegycsben megfordultunk, vele ismét szembe jutottunk.

A waseni pályaudvarból a Mayen-reusz hegyi patak fölött másodsor meggyünk el, és folyton visszafelé tartunk; e második Mayenreusz hid legmagasabb s tán legszebb a pálya összes hidjai közt, 79 m. magasságban van a patak fölött, s mindkét parthoz erősített viaductokon nyugszik. E visszafelé haladtunkban a templom mellett megyünk el, mely tőlünk jobbra marad, s be megyünk az 1095 m. hosszú Leggisstein alagutba, melyből kijöve a waseni templomot ismét előtünk, mélyen, de balra látjuk a hegycsben, t. i. itt is megfordultunk s mint-egy 25 méterrel magasabban jöttünk ki. E

fog mulni, azért óhajtandó, hogy a bizottsági munkálatok minél előbb megkezdessenek. Emelkedjék a bizottság a közegészségügyi, mondhatnánk: legfőbb nemzeti szükséglet tudatának magaslatára! Akarjon . . . s működését biztos siker fogja követni, melyért a kortársak s utódok hálája nem fog elmaradni.

(F-r.)

Trefort tanácsa.

Alább közöljük Trefort miniszternek azon levelét, melyet Teutsch erdélyi szász püspökhöz intézett. Trefort e levele tulajdonképpen válasz a most említett püspöknek a miniszterhez benyújtott panaszára, melyben a német nyelvnek a magyar melletti háttérbe szorításáról, „megvetéséről” szól.

A miniszter — nagyon igazán — kitálalta, hogy ama panasznak alapoka a magyar nemzet, a magyar állam elleni idegenkedésben, gyűlöletben keresendő. Ennek folytán mint practicus államférfi gyökerében akarja ezen bajt, ezen idegenkedést megtámadni és kirtani, minek folytán olyan tanácscsal lép fel a szászok püspöke elé, melyet visszautasítani csak tisztességtelen hazafiatal motívumok titkos működése mellett lehetséges.

Ismeretes, hogy a szász urak tanárs papjelöltjeiket a gymnasium elvégzése után azonnal a nagy Németországba küldik, hogy szaktanulmányait ott végezzék el. Természetes, hogy első dolguk a fiatal ifjaknak a Schulverein buzgó tagjai közzé lépni, hol azután a magyarnak olyan barátai várnak ki magukat, milyeneknek éppen e napokban Drezdában, szemben a meghívott magyar vendégekkel, mutatták be magukat.

Trefort ennek folytán azon ajánlatot tette a szász püspöknek, hogy az iskolai ügyekben autonóm szász egyetem állítson fel itthon az állam támo-

gatása mellett egy tanárképző intézetet, hogy az ifjak szaktanulmányaitak végezzék el itt az anyai földön s azok bevégezése után azok tökéletessége céljából mehessenek majd ki külföldre.

Hogy ezen hazafias tanács egyúttal a legnagyobb mértékben loyális a makranczos szászok iránt, azt mindenki kénytelen belátni. És így igen természetes, hogy a szászoknak ezt visszautasítani a nélkül alig lehetséges, hogy e miatt azon alapos gyanúsítás vádját ne vonják magukra, miszerint a magyar államhoz való erősített ragaszkodásuk, a magyar nemzethez való barátságos vonzalmuk — csak üres phrásis.

Trefort levele a szász püspökhöz.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter Teutsch erdélyi ág. h. püspökhöz a következő levelet intézte:

Főtisztelendő ur! Azon óhajok és aggodalmak, melyeket főtisztelendőségem a magyar nyelv tanítása tárgyában hozott intézkedésekre vonatkozólag egy hozzáam benyújtott memorandumban kifejtett, némely megjegyzésre készítenek engem, melyhez egy idősebb tanácsot szeretnék fűzni.

Nem szükséges ismételve kijelentnem, hogy a jelzett kérdésben az eddig követett iránytól nem térek el és semmiféle tranzakcióba nem bocsátkozom. Közoktatási politikám axiómáját képezi, hogy azon az uton, melyet a törvényhozás és a kormány kezdeményezett, következetesen tovább kell haladnunk s a törvény intencióinak mind jobban és jobban meg kell felelnünk.

Szükségét éreztem a kétnyelvű képzettségnek. Ezt bizonyítja mindenekelőtt az, hogy középiskolánk kötelek tantárgyai közé fölvetjük a német nyelvet. Jól tudjuk, hogy legalább egy idegen kultúrnyelv tudása mai napság inkább, mint valaha gyakorlati fontosságú és egyszersmind föltétele a magasabb társadalmi és tudományos képzettségnek. — Másrészt a dolog természetében rejlik, hogy ugy az állam, mint az egyes magános állampolgár érdeke, a törvényhozás és állami köz-

igazgatás nyelvének a haza minden részében, a poliglott lakosság minden rétegében való elterjedését követeli. Tehát a magyar nyelv ismeretének és használatának általánosításáról van szó. Ez nem jelenti „megvetést” vagy „elnyomást” a német nyelvnek, mely iskolánkban tanítatik. Ezen bizonyos elégtelenségek jelszavai mit sem változhatnak.

Az erdélyi szászok ne engedjék magukat tévútra vezetettnek az agitátorok jelszavai által, hanem lépjenek a természet és a modern magyar állam érdeke által előszabott ösvényre. A magyar állameszme a boldogulás minden kezeségét nyújtja nekik. Nem az elzárkózási rendszerhez való ragaszkodás, vagy talán káros konfliktusok földözése által, hanem a magyar lakossággal való élénk és benső közlekedésbe való készséges belépés által fogják leghathatósabban előmozdítani a közös haza és a maguk érdekeit. Sajnos, ez irányban eddig édes kevés történt az erdélyi szászok részéről. Én ismerem ezen nem épen örvendtes állapot okait. Ha az ifjuság ott hon azon exclusiv szellemben neveltetik, mely nem tud hozzátörödni állami létünk természetes fejlődéséhez, akkor valami örvendtes fordulat nem fog egyhamar bekövetkezni. Azonban ezen nyomós akadály bensőleg összefügg egy nyomós körülménnyel, t. i. azon uralkodó szokással, hogy a tudományos pályára szánt ifjut humanisztikai tanulmányainak befejeztével azonnal külföldre küldik, akadémiai tanulmányait külföldi egyetemeken végeztetik el vele. Ez ifjak a legnagyobb fogékonyiság korában nagyon is könnyen sajátítanak el oly nézeteket, melyek semmi fogékonyiságot és semmi rokonszenvet sem ártultak el a magyar állam jelenlegi alkata iránt és így a magyar hazától — ha a szülőföldtől nem is — teljesen elidegenednek. Így a theologusok és tanárjelöltek oly tendenciákkal és nézetekkel szaturálva térnek vissza, melyek az állam érdekében a legmérebben ellenkeznek és újabbnál-újabb táplálékban részesítik azon ellenszenvet, mely bizonyos körökben a modern magyar állam intézményei és fejlődése ellen nyilvánul. Ezen érülettől a törvénnyel való konfliktusig, melynek megtorlása nem maradhat el, csak egy lépés az ut. Nem csoda, ha az ilyen szellemben nevelt férfiak sem nem hajlandók, sem nem alkalmasak jó példával eljáráni az új nemzedék előtt, hanem a gondjaikra bizott ifjakat ugyanabban az exclusiv és ellenséges szellemben nevelik.

Nálam senki sem becsülheti nagyobbra a tudomány ama főiskoláin való tanulás mely

kijövöttől kezdve, miután a Mayenreusz patak fölött h a m a d s z o r megyünk el, s haladunk előre G ö s c h e n e n s a nagy alagut felé, miután Wasen körül egy negyed órán túl forgolódtunk, s tájékozó tehetségünk kemény próbára tétetett.

Még egynehány alaguton (egyik 1563 m. hosszú) s hidon át az ugnevezett Teufelstein*) sziklát balra alattunk hagyva érünk G ö s c h e n e n b e közvetlenül a nagy alagut előtti faluba. G ö s c h e n e n e n egy szeles sziklarepedés két partján épült, melyen köröszűl ismét egy hegyi patak törtet alá a Reusz folyóba, s mely sziklarepedésen 49 m. magasságban a patak vize fölött vezet az utolsó hig a göschenen-i állomásba.**)

Ez állomás végén kezdődik szt.-gottardi nagy alagut, jelenleg az alagutak leg-hosszabbika: 14912 m., vagyis mintegy két geogr. mfd hosszú s két vágányu, 1154 m. a tenger színe fölött.

Huszon egy perc alatt mentünk keresztül rajta, s d. e. 10 óra 47 perczkor

*) Teufelstein, ördögsziklája, mintegy 800 kör-métert tartalmazó szikla, mely a szomszédos hegyről vált el és szakadt le a völgybe; a monda azt tartja hogy bosszúságban az ördög hajította ide és innen a neve; most egy élelmes iparos óriási betűkkel birdei rajta ipartermekét.

**) Itt árulják az ide való ásvány specialitásokat, s az ezekből készült ékszereket; szép dolgok, elég olcsó áron.

A i r o l o - b a n voltam. Itt időztem 1 óra 7 perczig, s az időt a kis helység, a pályaudvar, s a vidék megszemlélésére fordítottam. A i r o l o v i d é k e gyönyörű, maga a helység piszkos, fogadói elég jók, vendég van, de kevés.

Egy olasz vasuti munkástól kérdeztem az e k a t l a n t körülövedző hegyek neveit; s minden féle nevet mondott csak a Gotthardot nem s mikor ezt kérdeztem tőle, szinte csodálkozva nézett rám, s válasza az volt, hogy ő bizony nem tudja. Megkérdeztem az állomás főnökét, de ez sem tudta megmondani, mert minden látszó hegycsúcsmal külön más neve van, s midőn azon véleményemet nyilvánítam előtte, hogy talán az egész hegy csoportot, vagy az átjárót nevezik Gotthardnak, mindkét nézetemre azt felelte, hogy lehetséges. Én az utóbbit tartom valószínűnek.

Dél előtt a svajci részen az idő boros volt, a hegyek legnagyobb részének csúcsait köd borította, A i r o l o b a n v e r ő f é n y e s n a p fogadott, minden hegy tisztán állott előttünk, a levegő átjárós és tiszta. Azon reménység-gel biztattak, hogy délután a túloldali rész is valószínű ilyen lesz; és minthogy ide utaztomban a tájkép összbenyomása mellett inkább csak a vasutat, s nagyszerű építkezését néztem, a táj és dél előtt csak futólag láttott egyes részletek tözetesebb megtekintését délutáni visszautazásomra hagytam, a bizta-

tást örömmel fogadtam, s már most mondom, hogy az idő e két óra alatt, mely Göschenenről való távozásom óta lefolyt, igen kedvező fordulatot vett s a Reusz völgye egész szinompájában mutatkozott.

Délután 1 óra 7 perczkor indultam A i r o l o b ó l v i s z s a, utazási célom Goldau, a keleti Rigi pályá kiindulási pontja volt.

Előnyömrre volt, hogy ugyanazon utat oly hamar tettem meg egymás után; ez által több, délelőtt csak felületesen észlelt tárgyat inkább szemügyre vehettem, s a hatás, melyet ezek egy összesen mint a részletekben reám gyakoroltak, határozottabbá s így maradóbbá vált; a minek emléke még dél előtt elmosódott volt, az újabb, bár rövid de concentráltabb figyelemmel való megtekintés által szabatosabb lett s emlékemben tisztán megmaradt. — Vasuton utazóknak ez egymásutánt nem ajánlhatom eléggé,

Göschenenre vissza érve a reggeli alantabb függő kőnek már hirtelen szűk volt, egy hegycsúcs füstölgött még, de ez is csak rövid időre, mintha e ködspikát mindvégig a magáról a másik fejére akarta volna tenni.

A Reusz völgyet beszélő parallel hegylance minden csúcsa lenézett ráuk, s ha mi azt hittük, hogy a Reusz folyó színe fölött szokatlan magasságban vagyunk, mindezen alanti távolságok elenyésznek a hegyek éhavasok tisztességes magassága előtt. Nés

benyomását, melyeken korunk leghíresebb, legjelentékenyebb tanárai működnek tudományos tanítványok körében. Egy néhány év óta magasabb törekvésű tehetséges fiatal embereket magasabb szakszerű kiképzetésük végett külföldi egyetemre küldök. Ennek azonban nem a tanulmányok kezdetét, hanem befejezését kell képezni; a legtehetségesebb fiatal erőknél csak az alapvető szakismeretek megszerzése után kellene jeles külföldi egyetemeket látogatniok, hogy ott magasabb szakszerű kiképzetésüket nyerjék el. Egyrészt a képzettség, melyet magukkal hoznak s az érettebb kor bizonyos garanciát nyújtanak arra, hogy tanulmányaik értelmesek és gyümölcsözők lesznek, hogy a munkaidő intenzíve fogják kiaknázni, másfelől pedig föltehető, hogy ezen körülmények egészen véve kedvező befolyást fognak gyakorolni az érzületekre és meggyőződésekre és lényegesen csökkenteni fogják a bizonyos politikai veletlenségek iránt való fogékonyságot. Ezért minden tekintetben kívánatos, hogy az erdélyi szász ifjak is, a kik tudományos képzettségüket igénylő pályára szentelik magukat, szakképzettségük alapját tulnyomólag hazai földön szerezzék és csak az alapvető ismeretek megszerzése után, érettebb korban küldessenek külföldi főiskolákba magasabb szakképzés céljából. Erre vonatkozik az az időszzerű tanács, melyet adni akarok azoknak, kik az erdélyi szász lakosság autonóm egyházi és iskolai ügyeire befolyást gyakorolnak.

Állítanak önk egy theologiai bölcsészeti akadémiát, a melyben theologusok és tanárjelöltek a szükséges tanfolyamokat véggezhetnek és az alapvető ismereteket elsajátíthatják. Ez intézetnek feladata lenne a rábizott ifjakat modern tudományos szellemben, az alkotmány szellemében, az állameszméhez hű, hazafias szellemben kiképezni jövő hivatásuknak.

Az ily vállalathoz szükséges anyagi eszközök természetesen nem oly könnyen szerzhetők be. De önk ez idő szerint a szász egyetem alapjaiból egy reálisiskolát tartanak fenn, ez alapok felhasználhatók lennének egy konfesszionális szempontból sokkal fontosabb intézet, a theologia- filozófiai akadémia létesítésére. Ha az alapok nem volnának elégségesek, azok kiegészítése könnyen eszközölhető lenne. De ez intézet nem vonná szükségképp maga után a reálisiskola feláldozását. A mennyiben önk ez iskola fenntartását, tekintettel a helyi viszonyokra, eddigi tevékenysége által indikálnak tartanak, hajlandó volnék e szükségleten az állam közbenjárásával, illetve egy állami reálisiskola emelése által segíteni.

Ha főtisztelendőséged a maga hatáskörében az ily theologia-filozófiai tanintézet fölállítását kezdeményezné s az illető köröket esetleg az ajánlott modus procedendinek megnyerné, a magam részéről nem fogom elmulasztani a reálisiskola érdekében a kellő lépéseket megtenni és önöket kívánságaik előéréseben mindkét irányban támogatni. Fogadja stb.

Trefort.

Magyarország közegészségügye a budapesti országos kiállításon.

Az egészséges magyar állam politikai és anyagi megerősödésére a népesség szaporodásának aránya és a fegyverfogható polgárok száma — kik a megfelelő tulajdonokkal bírnak, hogy a honvédség vagy a közös hadsereg kötelékébe való soroztatásuk által a magyar állam véderéjét növeljék — oly nagy fontosságot befolyásol bir, hogy a közegészségügy kérdése méltán a politikai discussio előterébe lép.

Ha bemegyünk az egészségügyi kiállítás pavillonjába, a bár kívül izlésesen készített fabódéba, nem vagyunk reá elkészülve, hogy több oly tárgyat is fogunk ott felhalmozva találni, a melyek csak azon az uton jutottak oda, mint oda juthatott volna — ráfogva, hogy minden, a mi az embert környezi, egészségére befoly, — akár a piszkafa, vagy a szénvono lapát, vagy épen a csizma, pangánét, revolver vagy spagát. A berlini hygienikiállításban egész gasztronómiai és culinárius tanulmányokat lehetett tenni, sőt a szabómester vívmányait épen úgy lehetett tanulmányozni, mint a szuszter mesterségét, vagy akár a bukfenczvetési tornászást, vagy vásári panoráma mutogatását is. Hja, ez ugy van a mostani kulturális világban. Minden fogpiszkáló, minden szőrszál, vagy tü, minden jó vagy hamis étel és ital a hygiénia körébe tartozik. Még a sparherd és a szakácsné is; hiszen ezeknek köszönjük, hogy testünk elköpött részeit pótolhatjuk s egy konyhahébe s konyhadrabant épen oly öre egészségünknek, mint a legjobb doktor, a természet vagy a diplomaticus rendőrörvos.

A mi hygieniái kiállításunk sokkal kisebb, a mi természetes is — mint pl. a londoni vagy a berlini s nem is tartalmaz sparherdeket s szabóüzleti dolgokat; mindazáltal ez is foglal magában egyes olyan tárgyakat, a melyek tulajdonképen szorosán inkább egy

más kiállítási pavillonban és csoportban lehatték volna meg megérdemelt helyüket. — Viszont itt hiányzanak nagyfontosságú dolgok is, melyeket hazánk szépen és méltóan bemutatathatott volna: de az erre legalkalmasabb s legkitünőbb szakközvegek isten tudja miért — bizonynyal okuk volt reá — visszavonultak s érdekes tárgyaikat, melyek egy részével a berlini hygieniái kiállítást is megtisztelték, ki nem állították szaktudományuk s készülségük bemutathatásának nagy kárára. Mig más részről nagy számmal vannak oly érdekes tárgyak, melyek úgy itt, mint a külföldön is csak dicsőséget szerezhettek a magyar hazának és névnek egyaránt.

Célunk, midőn az orsz. kiállítás hygieniái osztályát olvasóinkkal megismertetni szerencsénk van, a kiállítás ez érdekes és nevezetes tárgyaival behatóbban foglalkozni, hogy mindenki lássa, miszerint a magyar országos kiállítás hygieniái osztálya, habár kiállított tárgyaitak mennyiségére messze is áll internationális testvérei- s elődeitől, mégis nevezetesen mondható az, mert képét nyújtja egy egészséges haladásnak, mely a magyar hazának e tekintetben is életszükségét képezi.

A kiállítás két főcsoportra oszlik. A műcsarnok felől való főbejáráttól balra eső oldalában az állategészségügyi, a középrész és jobb oldalra eső részben pedig az ember-egészségügyi tárgyak foglalnak helyet. Kezdjük a középrészt s menjünk a bal ágon át megkerülve a jobba át. A középcarnok részben a haza különféle ásványvizei vannak csinos nyílt és zárt szekrényekben és pyramis alakú polczozatokra felrakva. A budai keserűvizek világszerte ismeretesek. Az egyes termelő czégek külön vannak képviselve. Ezek közül különösen szépen állított ki Hirschler M. A jó d tartalmu nevezetes csizi víztől kezdve a lithiumot tartalmazó lipózei (gömörmezei) Szalvator forrásig a legkülönfélébb tartalmu ásványvizek collective is ki vannak állítva egymás mellett. Magyarország nemcsak ezüstben, aranyban, leugó kalászu rónában, borában s szép asszonyaiban gazdag, hanem mondhatni dús gazdag forrasvizekben is. Nincs ország a föld kerekéségén, a hol annyi élvezhető s kitünő gyógyhatásu forrásvíz volna. Számtalan magas fürdője, melyek vastartalomra fölülmulják az összes európai nevezetes vasfürdőket; nemcsak kellemes savanyu szén-savas vizeire nézve vetekedik a külföld akár milyen forrasvizével, hanem hévizei s jodos, lithionos, hydrothionos és más tartalmu vizeivel is ritkítja a föld kerekéségén párját. Azért is különösen külföldiek, kik bizonynyal job-

melyik majdnem a csúcsig gyönyörű élénk zöld pázsittal van fedve, s fent a magasban itt-ott egy-egy házikó úgy látszott, mintha a hegy oldalra csak ragasztva lenne, mely minden pillanatban elválhatik tőle, s emberrestül, marhástul a mélységbe zuhanhatnék. A helységek hazai szétszórva, mintha nem is együvé tartoznának, s az ember nem tudja, kit szánjon inkább, a betegetek látogató lelkész-t, vagy az iskolába járó gyermekeket.

Azonban a természet mind e csodás szépségei sem bírják a waseni képet elmosni, itt hatásában az emberi ész a természettel nem eredmény nélkül küzdött meg.

Meglepő ez uton több, a vasuthoz nagyon közel eső vizszakadás, különösen Gurt-nellen és Wasen között egy mellett oly közel haladunk el, hogy szinte a kocsi nyílt perronjáról megretirulunk a coupéba, azt hívén, hogy a sebesen leömlő viz tajtékzó hullámai hozzánk becsapnak. A Rienzernhorn, Mittags-horn, melyek mindegyike 2000 m-nél magasabb, s több társa mellett elhaladva kiérünk ismét a Reusz nyíltabb völgyébe, melyet most visszamentünkben a hátul emelkedő 3000 m. magas Bristenstock délről elzár. Amsteget elhagyva a Gross-Spannort, Zwachsen, Kroente, nagy Windgelle, mind megannyi hegyorás mellett elhaladva a magasból inkább és inkább leszállva Erstfeldet, s innen nem sokára Atdorfot érjük,

honnán csakhamar Flüelenbe visszaérkezünk.

Itt az utasok nagy része kiszállt, s a már ott várakozó gőzöst foglalta el, hogy a vierwaldstädti to valamelyik regényes partvidékén kiszállva megnyugodjék.

Én a vasuton tovább mentem Goldau felé.

(Vége köv.)

A magas Tátrában.

VIRTER KÁROLY-tól.

I.

Tátrafüred.

Láttam hazámat szélében-hosszában. Leereszkedtem völgyeibe s felmentem magaslataira. Megnéztem gyönyörű tövidékeit s bebarangoltam kiválóbb szépségű hegyvidékeit. Életem szebb részét, ifjúságomat, az aranykalászu rónaságon töltöttem. Gyönyörködtem itt, gyönyörködtem amott, de lelkem legjobban örült mégis akkor, mikor a magas Tátra észtfenyű erei s fenyőkoszoruzta bércei között jártam.

Mondják s a tapasztalásból is kifolyó igaz marad, hogy oda, hol jól éreztük magunkat, ismételve is visszavágyunk.

Az ó-kor szülőtte, kit sebes szárnyu vonat nem röpitett országok határain túl, messze szép vidékekre, hol a természet pompájában ünnepet ül, csak Pindus, Parnassus

hegyeit bámulta folyton egyedül Helikon forrásainak vizénél keresett üdülést s állandón csak Thesszália virányain legeltette szeméit. Otthonában érezte magát jól s otthonából nem vágyott sehova. S ha mi, kiket gőzör viz s könnyű módon bekalandozhatjuk ezt a szép földet, melyet Isten megteremtett, ha mégis visszavágyunk egy helyre: jele s bizonyítéka ez annak, hogy ott kiválóan jól is éreztük magunkat.

Én is visszavágytam a szép Tátrához. Ez a magyar Rigi.

Akkor láttam először, mikor a sziv még jobban tudott örülni, a szem szebbnek látott mindent s ruganyosabbak voltak a lépteim.

Igaz, hogy az első látás e viszontlátás közé esett a glarni, urni, berni Alpok hajnal aranyozta jécsúcseinak: a Hochglarmisch, Oberalpstock, Uri-Rotstock, Finsteraarhorn, Sebreckhörner, Mönch, Eiger, Jungfrau, Blümlisalp stb. megtekintése, mégis az első látás érdekébenél keveset vont le a viszontlátás.

Az utazó, ki a Huszparkból vagy Poprád-Felkáról nézi a hatalmas hegyláncolatot, mely szeme előtt elterül, habár tovább is nyugtatja tekintetét a széles és domboru Krivánon, Szalyszkó, Bástya, Tupa, Kocsista csipkézett havasok ormain, 2659 méter magas gerlachfalvi csucson, Lengyelnyergen, Bibircz, Szekrényes, szalóki csucson,

ban érdeklődnek más nemzetek vize, bora, vidéke s egész élete iránt, mint az a nemzet, a melynek mindez sajátját képezi, érdekes összehasonlításokat tehetnek ásványvizeink közt, melyeknek tulajdonosai még egyes külön pavilonokban is kiállították kutaik természetét.

Erlekes különösen a hőzépcsarnoki részben Dr. Hankó Vilmos dévai reáliskolai vegy-tanárnak kiállítása. Ő ugyanis összeállította, részint saját vizsgálatait, részint megszerzett pontos analysisek alapján a magyarországi vasas ásványvizek és a nevezetesebb európai vasas vizek analysiseit akképen, hogy az alkatrészeket apró üvegcskékbán a chemiai szerek aránya szerint minden alkatrészre nézve feltüntette. Így kitűnt, hogy míg a híres Spaa vízében a vas 1000 gramm vízben 0.1964 grammot tesz ki, addig a magyarországi előpataki vízben 0.306 grammot; az Elster vízében 0.084, az ajnácskőiben 0.1369, a bártfaiban 0.0878; a schwalbachiban 0.0837, a korinticezaiban 0.71; a karlsbrunniban 0.0964, a tusnádban 0.0891, a csikszögödi-ben 0.0834; a pyrmonntiban 0.0770, a dribur-giban 0.0714, a bukovinaiban 0.0613, a bor-székében 0.067, a szuliguliban 0.0639, a homorodiban 0.0645, a málnásiban 0.054 és a ránkiban 0.0474 grammot teszen ki. E mellett a szénsav (CO²) tartalmat üveg kőb mintákban állította ki.

A középsarnokban Dr. Szontagh Miklós Uj-tátrafüred tulajdonosa érdekesen állította ki a birtokán levő épületek fényképeit, az általa szerkesztett „Tátrafüred” lapot, növényeket s kőzeteket, melyek a fürdő területén találhatók.

De a középsarnokban s mondhatni az egész kiállítás legérdekesebb tárgyai közé tartoznak azok, melyeket dr. Kresz Béla VI. ker. városi főorvos kiállított. Ő ugyanis egy nagy szekrényben valamennyi tápszert és italt, megkülönböztetve élvezeti szereket és ezek hamisításait érdekes collectio-ban mutatja be. E mellett 6 mikroszkopon, melyek állványra vannak felerősítve s felhővilágítással erre készítet ablakon át vannak megvilágítva, különféle belehelhető és káros gyári-termék porokat mutat be; egyen pedig egy szén-beleheléstől meghalt locomotiv-vezető tüdejé mikroszkopi metszetét, melyen a tüdő szövete-ben a szénpor látható. Ismét két álló mikroszkopja egyikén a tuberculoticus, másíkan pedig a cholera bacillusokat lehet tanulmányozni. Nevezett főorvos kiállított ezenkívül ártnalmas festékekkel festett gyermekjátékokat, többi között egy olyat is, mely 5 krba kerül s 4 mérges festékekkel van betestve. Egy nagy

táblán a tápszerek összetételét s pénzértékét mutatja be Honig nyomán; egy szekrényben desiniciálók szereket, egy másikban összes hivatalos levelezéseit könyvekbe bekötve; végül desiniciálható műszer szekrényét be-rendeve s egyes tápszerek összetételét arány szerint láthatólag tünteti fel s e mellett tej-vizsgáló eszközeit állította egybe. Legérdeke-sebb minden bizonynyal a tápszer, ital és élvezeti szerek hamisítását feltűntető gyűjté-ménye, mely igen complet. Szinte elborzad az ember, ha látja, hogy vanília helyett a fagy-lalban, vagy a süteményben hogy eszi meg az ember a tökéletesen olyan zamatu és szagu, olcsóbb, de nagy főfájást okozó és kátrányból készült surrogatumot; vagy a törött borsot, paprikát mi mindenféle kártó-kony és undorító anyagokkal hamisítják; meg a kávét milyen mérges festékekkel festik és mennyi mindefféle ártnalmas anyagot eszünk és iszunk meg civilisált nagytudományu s nagyhaladásu századunkban s országunkban, csakugyan elszomorodik az ember s jó ét-vágygyal nem is mer kávéházakban és vendéglőkben enni. Mindazáltal ha dr. Kresz ki-állítása el is rontja egy kissé az étvágyun-kat, de jó azt megnézni, magának megma-gyaráztatni, mert a bajt ismerni szükséges, hogy azon segíthessen a laikus is, a mennyire tud rajta segíteni.

(Folyt. köv.)

Levelezés.

B.-Mágoos, 1885. július 23-án.

Igen tisztelt Szerkesztő úr!

Valóban már régóta nem kerestem föl soraimmal becses lapját, ámbár, mint rendes levelezőjének, kötelességem volna minden fontosabb társadalmi mozzanatról tudósítást be-küldeni. De ennek nem bennem, hanem az itteni viszonyokban rejlik oka, a mennyiben társadalmi életünk oly zilált állapotban van, hogy az ember inkább hallgat, mintsem hogy a valóságot esetelve ezt pellengérré állítsa. Vagy értesítem-e a megyei közönséget arról, hogy létezik itt egy dalárda, melynek gyüle-sein egymást kipurkálni akarják; vagy hogy az ezen dalárda által rendezett majális czívakó-dással és veszekedéssel végződik, úgy, hogy minden tisztességes ember kénytelen volt a helyszínéről távozni? Emeltest tegyek-e egy alakított kaszinót, melynek egyik alapköve a vallási türelmetlenség? Vagy szóljak-e egyes személyek viselt dolgairól, hogy van például közöttük egy uradalmi tisztviselő, (nem régen még főrendi tag) ki sportot üz

abból, hogy a helység közepén fekvő, hosz-szabb idő óta a lakosságnak üdülésre szolgáló ligetből a friss levegőt kereső idegeneket, gyer-mekeket, nőket kikergeti? Jobb, ha a nagy közönség nem értesül ilyenekről,*) legalább nem mosolyognak száznakönzöleg a korszellem mögötti hátramaradásunkon.

Ezek után egy örvendetes eseményt kell regisztrálnom. Mult héten járt itt Szalai mi-niszteri tanácsos néhány szakfőrúval, a fel-állítandó ipariskola céljainak megfelelő helyiséget szerezni. Mint bírlik, két bérház alkalmasnak találtott és így Mágoos nem sokára egy szakiskolával dicsekedhetik.

r. i.

*) Ellenkezőleg! Hadd lássa a nagy közönség az egyes vidékek viszonyait teljes valóságukban. Csak így ismerhetjük meg magunkat s így orvosol-hatjuk a bajt. Szerk.

Hirek.

A székesegyház plafondja. A dóm szá-mára Schmidt építész eredetileg fából szer-kesztett, mezőnyökre osztott plafondot ter-vezett. Ezen tervezetétől utóbb azonban nyomós okok következtében (tűz és nedvesség átszi-várgása által való veszélyeztetése a festmé-nyeknek) elállott. A dóm teljesen elkészült plafondja erős vas-traverzek közé téglából falazott hullámos felületű boltozatból áll, amint ma általában nagyobb-szabásu épüle-teknél vas-traverzekkel boltozni látunk, azon különbséggel mégis, hogy még ott a hullámos felületet nád-stuccaturral simítják egyenessé, addig a dómnál sodronyokkal bevont alapon vakolatrétegek idézik elő az egyenes felüle-tet. Az ekként nyert sima plafondra jönnek a festmények, és a fa-plafondnak teljesen megfelelő fagerincek, melyek az egész bol-tozatot mezőnyökre osztják. A plafond június végén már annyira száraz volt, hogy a ter-vezett festészeti munkálatokat Andraea hala-déktalanul megkezdhette. Jelenleg a két mel-lékhajó boltozata készül, mely vas-traverzek közé illesztett téglaplafond leend. A vas-traverzek már helyükön vannak, valamint az ablakok vasai is, melyeket üvegfestmények fognak kitölteni.

A vízvezeték-ügyi bizottság szerdán d. u. 3 órakor tartott ülésében egy szűkebbkörű albizottság küldetett ki, melynek tagjai a hivatalnokai kar részéről: a polgármester, főjegyző, tisztügyész, főmérnök, tisztifőorvos, királyi főmérnök, a városi bizottsági tagok részéről pedig: L i t t k e József, T a m á s i Ferencz, O t t Marton, B l a u h o r n Antal, V o g l N.

Királyorron, Hegyes és Vörös-tornyon, jég-völgyi, zódtávri-bérczen, a 2028 méter magas lomniczi, késmárki, hunfalvi gránit csuesokon, Nagymorgáson vagy homlokhegyen, az csak egy nagyszerű panorámát lát maga előtt, mely kevés átmenetet s hirtelen előbukkanás-sával ritkítja ugyan páráját, de a magas Tátrát még nem ismeri. A fürdővendég, ha a három Tátrafüredet össze-vissza is járja, el-megy reggelizni a Rózsamenházhoz, ozson-názi a Szép kilátáshoz, a Tátra vidék szépségeiről még ne beszéljen. A külső mező látta ez csak s nem ismeri azokat a belső szépségeket, melyeket az előszámlált szikla-fogak feltékenyen látszanak őrizni. A sokfejú sárkányt látta ez csak, de nem a kincseket, melyeket rejt.

Igaz, hogy Tátrafüred a Tátra gyöngye s elsőrangú gyógyhelye. Benne az élet oly vig s örömet, hogy a ki a betegek és egészsé-gesek eme fürdőhelyén, kényelmet nyujtó házaiban már egyszer letelepedett, a Rigi, Vadász-kürt, Tengerszem, Tündérlak vagy Gondzöbön elhelyezkedett, az egy ideig nem vágyik innét el.

A magas sétányon, a hölgyvilág szépsé-gain csünghet tekintetted s született zené-szeink vonója mellett elábrándozhatol tetsze-sed szerint kultúrelétünk kutforrásáról, ter-mészertől, vagy a haza, ifjuság és szere-lemről.

Az új gyógyház, Adria Petőfi-ház, a stil-szerű svájci házak, az utóbbi években épül-tek fel. Eltűnnek a régiék, hogy helyet ad-janak a kor követelményeinek. Szerényen huzza meg magát a régi gyógyház is, újabb s ékeesebb társai mellett. Hej, pedig az a régi gyógyház — be sok szivet gyógyított, de talán betegített is meg. A Csáki-forrás most is vigan csobogtatja üde savanyuvizét az öreg restauráció-épület alatt. Nem apasztotta ki az idő. A régi gazdának már csak e forrás tartja fenn emlékezetét. A víz jóízű, de minthogy egyebet róla úgy sem le-het mondani, ráfogtak még az orvos urak, hogy „étvágy-gerjesztő” is. A szepesi szegény tótok, kiknek élni gyakran nagyobb feladat, mint meghalni, aligha nem jobban szeretnék, ha étvágykergető volna a víz ha-tása. Nekem a hogy magaslatán gránitból bugyogó Vámbéri- s Leutsch-források gyön-gyöző friss vize jobban esett. A kis Reiner-ház is megvan még régi kopott minőségében; ez is a vállalkozó, haszonbérő emlékezetét tartja már csak fenn, ki sokat tett Tátrafü-redért akkor, mikor még nem volt divatos fürdő s az emberek inkább gyógyulni, mint mulatni jártak ide; de hogy miért keresz-telték a kainer savanyuviz forrást Kasztor-nak, azt már nem tudta megmondani senki. Hja! változik minden, az idő is, az emberek is, s habár Rainer érdemeiről még mindig

beszélnek itt, de ha Tátrafüreden megtörtént, hogy a Szerlem-forrás bedugult, a Türelm-forrás pedig kiapadt, akkor annál is inkább megtörténhetett az, hogy a Rainer-forrás Kasztor nevet kapott, mert hisz úgy is közvetlen közelében van a Polluxnak.

Ha Kasztor nélkül nem képzelhető Pollux, akkor Pollux sem képzelhető Kasztor nélkül, gondolta az új elnevezi.

A kis kápolna most még szerényebben áll egymagában ott a közepén, mint azelőtt, mert körülötte azóta még diszesebb s na-gyobb épületek emelkedtek. De a mikor temp-lom maga itta a természet, a kápolna csak oltár legyen.

Tekintsünk csak szét Tátrafüreden. Utolsó ittlétem óta az egy gyógyból három gyógy lett. Még jól emlékszem, mintha ma történt volna, ott állt a Gondzöz s Tündérlak között dr. Szontágh Miklós fürdőorvos s kezét távol mutatásra emelve, mint valamely alkotó azt monda: ott — majd hidegvizgyógyintézetet állítok esztendőre. Ma már áll Uj-Tátrafü-red, a kor igényeinek megfelelő két Sanato-rium, Terebes, Sirene, Nefelets, Edelweiss, Erica, stb. gyógyházaival meg a téli kertel.

A hidropaták s klimatikus gyógyhelyet keresők télen nyáron találhatnak itt enyhülést. Ki Uj-Tátrafüreden nem talál elég szó-rakozást, három percz alatt Ó Tátrafüreden lehet, mert a két fürdőhelyet egy — folyton

János, dr. Szeredy József, Weidinger Ferencz, dr. Daempff Sándor, Dischka Győző, Boigár Kálmán, Papp József és Sipőtz István. A bizottság feladatává tételt, hogy a jelenleg utcáira szolgáló folyókák mellőzhetése céljából szükséges alácsatornázásra Schwartz bécsi vállalkozó céggel, mint ki városunk talajviszonyait úgy is legalaposabban ismeri, tervezetet csináltasson, a Tetteye részén levő malmok eltávolítására módokatokról gondoskodjék, a vízvezeték minél előbbi megvalósítására a nevezett céggel alkudozzék s ha vele meg egyezni nem lehetne, tőle legalább is a vízvezeték tervezet átadását eszközölje ki, mely nem várt esetben a megvalósítás magánvállalkozóra bízott. A szűkebb körű bizottság — mint értesülünk — már legközelebb összeül és megkezdi működését.

Ezüst menyegző. Tiszta Kálmán és neje Degenfeld Ilona grófnő 21-én, kedden ünnepelték Geszten gróf család körében ezüst menyegzőjüket. Az ünnepélyre a miniszterelnöknek Berlinben tanuló fia: Kálmán nevelője: Nagy Ferencz kíséretében szintén hazajött. Ez alkalomból az ország különböző vidékeiről számos üdvözlő irat érkezett Gesztre. Tiszta Kálmán f. é. december 16-án lesz 55 éves.

A köztisztviselési szabályrendelet végrehajtása és ellenőrzése céljából a rendőrkapitányi hivatal a belváros területét 4 kerületre osztotta és e kerületeket a rendőrbiztosok által házról-házra bejárta, kik is eljárásukról jelentéseket beadván, a szükséges intézkedések folyamata van. Rendelenség természetesen számos helyen tapasztaltott, a nagyobb visszaélések közül megemlítjük, hogy „Höffler testvérek és társa” börgyárosok, mivel a Stirling-féle telepről a fertőzött folyadékot a köztisztviselési szabályrendelet 6. §-a ellenére az utcára kibocsátotta s ezért ellenők dr. Czierer Elek kerületi orvos és Bureg rendőrbiztos jelentést tettek, 50 ft bírságra ítélték. Hasonló okból a király-utca elején levő szálló tulajdonos, ki a város leglátogatottabb utcáját több száz lépésnyi távolságban infernalis büzt terjesztő kloakává engedí átvaltoztatni, 20 ft bírságra ítélték. A belváros területének bejárása után most már a külvárosokra kerül a sor s mint értesülünk, a rendőrkapitányi hivatal minden egyes esetben a legnagyobb szigorúsággal fog eljárni, mit ha tesz, egyrészt érzékenységét felkeltheti ugyan, de eljárása a nagy közönség elismerésével fog találkozni.

Zeneestély. A pécsi zeneegylet a Nemzeti Kesztonyvári helyiségekben ma, szombaton az egyet pártoló tagjai számára (III-ik) ze-

neestélyt rendez. Műsorozat: 1. Ünnepi induló, Lachnertől. 2. Nyitány, (Versuchung) Suppeltől. 3. „Tanhäuser” című operából a 4-ik jelenet, Wagnertől. 4. Visszaemlékezés Weberre (ábránd), Bach F.-től. 5. „Syrenenzauber” keringő, Waldteufeltől. 6. Nyitány az „Arany kereszt” című operából, Brüll-től. 7. „Carnevals Spende” polka, Löhr V.-től. 8. Egyveleg „Bánk-bán” című operából, Erkelről. 9. Börtönjelenet, „Trouvatore” című operából, Verdittől. 10. „Phoites-Galop” Hopp-tól. A pártoló tagok által a bemenetnél a tagsági kártya előmutatandó. Kezdeté fél 9 órakor este.

A hadmentességi díj összeírása és kivételi lajstromaira vonatkozólag a város tanácsa jelenti, hogy azok f. év augusztus 1-től 10-ig (bezárólag) betekinthez és észrevételek tehetőse végett a városi pénztári hivatalban közszemlére lesznek kitéve; augusztus 11-től 26-ig (bezárólag) mindenki fellebbezhet. A fellebbezések, a kellő okmányokkal felszerel-ten, a közigazgatási bizottsághoz címezve a városi adóhivatalnál nyújtandók be.

Városi közgyűlés. Pécs sz. kir. város képviselő-testülete július havi közgyűlését f. hó 27-ikén, hétfőn d. e. 9 órakor tartja.

A katonai kórház ügyére vonatkozó iratok a hadügyminisztérium leérkeztek. Mint értesülünk, ez ügynek a közóhaj szerint történő megoldását immár semmi sem gátolja.

A dunántúli magyar közművelődési egyesület megalakítása tárgyában a pécsi „nemzeti” és „polgári” kaszinók kebeléből kiküldött bizottság tegnap d. u. 6 órakor a „Hattyu” termében értekezletet tartott, melynek lefolyásáról, minthogy az ülés lapunk zártá után kezdődik, csak jövő számunkban hozhatunk tudósítást. Megemlítjük azonban, hogy ez egyesület Tolna és Somogy irodalmi köreit élénken foglalkoztatja. A „Szekszárd és Vidék” ismételt megemlékezett a hazafiás ügyről s azt ajánlotta, hogy a Tolnamegyében gyűjtött Garay-alap a közművelődési egyesület céljaira fordítsák, a „Somogy”-nak pedig, valamint előző, úgy legutóbbi (keddi) számában is Roboz István szerkesztő az egyesülettel foglalkozik és így ír: „Nem kevesebb a cél, mint magyarjaink testvéreinket megmenteni az elszávosodástól, vagy örökre elveszteni. Templomot, iskolákat építtetni a Drávától a magyar nyelv számára; a számban úgy is kevés magyar fajt tömöríteni. S meglesz-e? Attól függ: mennyire tart össze a társadalom.” — Erős meggyőződésünk, hogy társadalmunk, ha egyé- ben nem is, e magasztos ügyben egyet fog érteni és hogy ha városunk és megyénk e cselekvés terére lép, az egész Dunántul sorakozni fog a kibontott zászló körül.

Aratás. Városunkban az aratás egy-pár nap múlva be lesz már fejezve, ha esetleg kellemetlen időjárás meg nem akasztja a gazdákat tevékenységükben. Már igen sok helyen a cséplés és nyomtatás is elvégeztetett és a gabona már tisztán áll a padlason. Mind mennyiségre, mind minőségre megleg- tünk elégedve a terméssel. A buza szép piros, nehéz és acélos. A rozs szeme szépen van kifejlöve. Az árpa szine nagyobbára szép világos. A babtermés teljesen kielégíti a gaz- dákat várakozását. Kukorica eddig még sokat ígér, csak a szárazság meg ne hiúsítsa re- menyünket. Sarju igen kevés. Az állatok egészségi állapota jó.

A helybeli munkás házépítő egyesület ügyében a következő sorok közlésére kéret-ünk föl: Miután a pécsi közönség nincsen tisztában az iránt, valjon az alakult munkás- házépítő egyesület létezik-e, vagy nem, kö- telességemnek tartom kijelenteni, hogy az egyesület létezik és a tagok fizetik illetm- nyeiket, úgy, hogy már 500 ft készpénz rendelkezésünkre áll, jöllehet az eredetileg jelentkező nagyszámú tagok közül csak igen kevesen maradtunk, mert mikor fizetésre került a dolog, sokan kimaradtak. Már f. é. május 11-én felterjesztettük alapszabályainkat jóváhagyás végett a ministeriumhoz. De azt még nem kaptuk vissza s előbb nem lehet az egyület törvényileg megalakultnak jelen-

teni ki, mit annak idején azonnal megteszünk és új tagok addig is mindenkor felvételtnek. A beiratási díj személyenkint 1 ft, a rész- letfizetés most még a telek vételére történik és havonkint csak 3 frtra rug. Ezen ügyben bővebb tudósítást és felvilágosítást a munkás betegsegélyző-egylet házában, bulai- külváros Agoston-utca 53. szám, mindenkor a legszivesebben adok, Mahotka Máttyás ill. elnök. — Kívánjuk, hogy munkásaink e cél- szerű és nagyfontosságú ügyet a tölök tel- hető legnagyobb mértékben karolják fel.

Pinczetörés e hét folvámán nem ke- vesebb mint három történt. Kedden éjjel Horváth Antal ügyvéd szőlőjében törték be, s tüzet gyújtva, sütöttek, főztek, lakmá- roztak és nagyobb mennyiségű élelmiszert s több darab szerszámot elvittek. Csütörtök éjjel pedig Engeszer Miklós aranyműves és Simon János fűszerkereskedő pinczéjébe törték be, elvívén ez utóbbi helyről 1 hordó 6-bort, nagyobb mennyiségű savanyúvizet, szá- mos darab ruhát és azonkívül mindent, mi mozgatható volt, ös-zetörtek. Kémlehető, hogy a tettesek kézre kerülnek. — E hírrel kapcsolatban, megemlítjük, hogy a napokban két gyümölcslopó suhanc került a rendőrség kezére, kik, mint egy tolvajbánda tagjai az utóbbi időkben elkövetett pinczetörésekben részesek. A banda feje Böhm Ferencz nap- számos suhanc, az elfogottak egyik.

A harkányi fürdővendégek száma mai napig 1074 személy, az átutazó vendégek pedig 3823 személy.

Jegyzőválasztás. Az ujonnan alakított Szabad-Szent-Király községi jegyző-választás f. hó 30-án ejtetik meg. Tekintve, hogy Sz- Szent-Király megyénk legnépesebb és leg- intelligensebb községei közé tartozik s tekintve a jegyzői állás nagy fontosságát, melynek viselőjétől az illető község s sokszor egész vidék boldogulása függ, azon reményünk- nek adunk kifejezést, hogy Szabad-Szent- Király polgárai a jelentkező jelöltek közül az ily fontos állomásra a legqualificáltabbat fogják választani, azaz olyan egyént, ki a hivatalával járó terhes feladatokat nemcsak akar, de képes is megfelelni.

Műkedvelői színelőadás lesz Bükkösön augusztus 8-án. Előadatik Szigligeti Ede „Házassági három parancs” című vígjátéka. Műkedvelők: Szily Pongrácz, Nádosy Mari, Nádosy Elek, Szily Boris, Jeszenszky Feri, Nádosy Ida, Szily Tamás, Nádosy Etelka. Az érdekes- nek ígérkező műkedvelői előadásra ifj. Jeszenszky Ferencz országgy. képviselő részéről nagyszámú meghívó küldetett szét, melynek következtében a bükösdi kastély augusztus 8-ikán bizonyára népes és előkelő vendégközörső gyülekezési helye lesz.

Óriási szél dühöngött szerdán egész nap Baranya-Vaszaron, mely az eső hiányában megázult porréteget oly nagy mértékben kavarta fel a légben, hogy úgy a gyalog, mint a kocsiközlekedés teljesen lehetlenné vált téve.

Halálozás. Remeisz Imréné szül. Müller Katalin meghalt július 22-én élte 32. évében. Temetése 24-én délután 5 órakor volt. — Jagár Mihály 73-ik zászlóaljbeli honvéd tiszthelyettes meghalt városunkban 21-ik évében. A fiatal katoná rendkívüli ügy- buzgalmaért a tisztikarnak kedvezése volt. Temetési költségeit bajtársai viselték.

Jóváhagyott alapszabályok. A földmive- lés-, ipar és kereskedelemügyi miniszter jóvá- hagyta a pécsi ipartestület alapszab- lyait, bizonyos csekély módosításokkal, meg- bizva a városi közgyűlést, hogy az alapsz- abályok megjelölt részét javítsa ki és azokat hagyja jóvá.

Éltávolított csurgók. A Nepomuk-utcai Kablár-féle házban, valamint a dr. Schwartz- féle házban Ó-posta utcára nyíló részén levő nagyobb csurgók, melyek eső és hó idején a járó közönségnek oly sok kellemetlenséget okoztak, eltávolították. A katonai kórház Ó-posta-utczára nyíló részén levő csurgó már legközelebb szintén el fog távolíttatni.

élenk gyalogtösvény köti össze. A ki itt is megunja magát, elmehet pisztrángot horgászni vagy gyorsláb zerge nyáját üzni.

Ó-Tátrafüredtől lejjebb fekszik Alsó-Tátrafüred. Gyönyörű lejtős út vezet oda sűrű sötét fenyves erdőn keresztül. E fürdő- telep, habár csak 1881-ik évben alapított, máris látogatott. Diszes épületei jövőndő nagyságot hirdetik. Hivatva lesz majd hazánkban Franzensbad női fürdőt pótolni. Láp- fürdőjének berendezése európai színvonalon áll.

A turistát maga a fürdő kevésbé, de a vidék annál inkább érdekélyen, tekintünk kissé körül azokban a szép völgyekben, melyek zöld bársonyát a források ezüst színű erci himezik még szebbre s emelik még nagyobb változatra. Vegyük a vasvögü hegyi vándorbotot kezünkbe, melyet fiatal fenyők- ből kiczifrazottan faragunk s árulnak uton- utfélen a művezet a. b. c.-jét tanuló atyánk- fia. — Hágjunk fel azokra a gránittuskókra, melyek itt az ég felé ágaskodnak, hogy ben- nünket is közelebb hozzanak ahhoz. Keres- sük fel azokat a smaragd színű tengersze- meket a szirtek ölen, melyekről a nép azt tarja, hogy a tengerrel vannak összeköttes- ben s annak zivatarától háborognak olykor.

Jó az óvatosság. F. B. pécsi birtokos házmesteréhez a hét elején egy urias kinézésű egyén jött s ura nevében meghagyta néki, hogy a vendégességét nyissa fel számára. A házmester azonban a jövevényt nem ismerve a parancsot vonakodott teljesíteni. Az illető erre nagy méltatlankodva előadta, hogy ő a ház urával a szállóban együtt mulatott, de miután nagyon elfáradt, a mulatság végét nem akarta bevárni s a házi ur nevében lakásán szándékozik kipihenni fáradalmait. A házmester azonban még ere sem volt hajlandó kérését teljesíteni, s midőn a jövevény nem tágitott, revolvert vett elő, mire az illető megugrott. Az általa előadott mese csak ürügy volt arra, hogy a vendég-zobába, hol az uraság ezüst szerei vannak, bejuthasson. Az esettől jelentős tétetvén a nyomozás megindított s ennek eredményül kiűnt, hogy az illető egy elzúlótt pinczér, ki évekkal ezelőtt egyik helyi vendéglőben volt alkalmazva, ki azonban most észrevéven, hogy baj van a kréta körül, nyomtalanul odább állt.

Rászedett korcsmáros. A kaposvári helyőrségtől a mult hetekben egy baka megszökött s tudva, hogy a katonaság Pécsre szándékozik jönni, a m. hét elején beállított a sádsi bíróhoz mint szálláscsináló, hírül adván néki, hogy a katonaság szerdán Sásdon fog táborot űtni. Ezután a bíróval együtt a korcsmárhoz mentek, ki a beszédnek híve, a jó hír hozóját bőségesen megvendégelte, Pécssett és Kaposváron nagy bevásárlásokat tett s a katonaságot gazdag készlettel várta. A katonaság azonban — természetesen — a mondott napon nem jött s a korcsmáros kénytelen volt a beszerzett élelmi szereket — hogy a melegben el ne romoljanak — potom áron elvesztegetni.

Somogyból. Király Antal csökölyi elhalálozott plébános helyére Lőránd Antal kaposvári segédlelkész rendeltetett adminisztrátorul. — Az ide is szántódi bucsun, mely ma, 25-én tartatik, a „letyefár kendő” Szalay Farkas karádi földbirtokosnak adatik át. — Vadkerti Antal meghalt 17-én, 55-ik évében Dombóváron. — A juthi református egyház lelkészévé Vörös Pál látrányi volt adminisztrátor választott meg.

Erelvés intézkedések. A magyar nyelvnek a népiskolákban kötelező tanítását kimondó törvényt a szerb és román papok egy része eddig oly módon játszotta ki, hogy a magyarul tanító tanítókat állasuktól egyszerűen minden okadatlans nélkül elmozdították. Az ily botrányos esetek elkerülése és lehetetlenné tévése céljából Trefort Ágost közoktatásügyi miniszter a görög keleti és görög katolikus egyházak főhatóságaihoz, valamint az összes törvényhatóságok közigazgatási bizottságaihoz rendeletet intézett, melyben kimondja, hogy a felekezeti iskolai tanítók fegyelmi ügyeiben hozott határozatok, ha hivatalvesztés forog szóban, a vizsgálati iratokkal hozzája feltejesztendők, a miniszteri jóváhagyás nélkül elmozdított tanítók pedig, miután az ily elmozdítás sem mis és érvénytelen, a közigazgatási hatóságok által állomásaikba visszahelyezendők.

Műkedvelői előadás Vaiszlón. — Levelezőnk írja: Dercsenyi Gy. és Dercsenyi asszony, még a tavasz táján nem épen kedvező körülmények közt Vaiszlón rekedt színészpár fölsegése céljából f. jul. 19-én este, egy minden tekintetben sikerült műkedvelői előadást rögtönzött — Szabó Antal kereskedő ur kezdeményezése folytán — az itthon vakációzó környékbeli fiatalok. Tóth Kálmán „Nők az alkotmányban” című — e célra kiválóképen alkalmas — színművét játszotta el mindenkit meglepő szabotossággal. Az utolsó felvonás után a szereplő hölgyek és urak, néhány népdalt adtak elő ritka szép precisióval. Semmiesetre sem követték el gyöngédtelességet a többiek irányában, ha itt a főérdemet Polgár M. k. a. jól iskolázott kellemes hangjának tulajdonított. Nagy köszönettel tartozik egy a jól mulatott közönség, mint a reményen felüli támogatásban részestül szegény színészpár a helybeli

uradalmi főérdész urnak is, a ki szép és tágas udvarát az említett célra egész készséggel engedé át.

Előfizetési felhívás. Az 1881. évi törvény (az árforgalmi statisztikáról) megalkotása óta négy esztendő múlt el és az adatgyűjtés azóta szorgalmasan folyik az orsz. m. kir. statisztikai hivatalban. A kormány és az országgyűlés annak idejében ezen törvény által oly adatok birtokába akart jutni, melyekből a magyar árforgalmat tanulmányozni lehessen és anyagot akart nyerni a magyar forgalmi politika irányának megállapításához. Az adatok most már 3 évről állanak rendelkezésre és hogy mennyire sikerült ezen kétös célzt elérni, legjobban úgy fogjuk megítélhetni, ha egyrészt a meglévő adatokat Magyarország árforgalmáról egymás közt összehasonlítjuk, másrészt pedig ha melléjük állítjuk azon árforgalmi adatokat, melyek úgy az egész osztrák-magyar vámtérületről, valamint a világgazdálkodás főcikkeitől rendelkezésünkre állanak. Ezen anyagot ily módon igyekezett előlőrt „árforgalmunk” című munkájában a statisztikai hivatalok adatai alapján bemutatni s illetőleg feldolgozni, mely munkának tartalmát a következő fejezeteknek jelzik. I. Vámszövetségünk. II. Vam- és kereskedelmi szerződéseink. III. Tengeri kereskedelmünk. IV. Az osztrák-magyar monarchia árforgalma. V. Magyarország árforgalma. VI. A világgazdálkodás főbb cikkeit. VII. Árforgalmunk főbb adatai 1882-től 1884-ig. E könyv figyelemzetéseket tartalmaz a gazdaságra nézve, hogy mit kell vetnie, mily állatokat tenyésztenie, kikkel kell a versenyt kiállania a világpiacokon és kik a fogyasztói; az iparos és a gyárosra nézve, hogy melyek azon iparkészítmények, melyek az országban nagy mennyiségben fogyasztatnak, de a melyek eddig legnagyobb részt a külföldről hozatnak be; végre a kereskedői és vállalkozói figyelemzeteti, hogy Magyarországnak mennyi kincse van még, mely vagy éppen nem, vagy kellező kihatásnál nincsen, és hogy a kereskedői és vállalkozói szellem mennyi kiaknázni valót talál még itten. A tengerentúli verseny nagy gondot okoz a gazdáknak és gazdabáratoknak. Ennélfogva külön fejezetben tárgyalom azon nevezetesebb főforgalmi cikkekkel, melyek tengerentúli országokból az európai szárazföldi országokba nagyobb mennyiségben behozatnak, valamint kimutatom azt is, hogy ezekből mely országok szorulnak azon termények behozatalára és évenként azokból mennyit hoznak be. Az Ausztriával megújítandó vámszövetségünk küszöbén állván, nemcsak időszereinek tartom árforgalmunk ismertetését, hanem nélkülözhetetlennek is mindazokra nézve, kik hivatala lesznek annak megkötésére befolyjni. De fontos az egész nemzetre nézve is, mely magának erről véleményt alkotni kell hogy akarjon, ha az önkormányzati elvnel fogva az egységnek az ország érdekében leendő megkötésére befolyjni akar. Mert csak az árforgalmi statisztikai adatok azok, melyek egy egészséges kiindulási pontnak alapul szolgálhatnak és mert csak általuk juthatunk megbízható eredményekhez, valamint hogy nélkülök egész okoskodásunk csak ingó alapra lesz fektetve. Felkérjük tehát a t. cz. közönség, hogy előfizetés által a szerzőt munkája kiadásában pártfogolni sziveskedjék. A mű, mely már sajtó alatt van és augusztus hó végefelől fog megjelenni, hozzávetőleg 15 1/2 ívre van tervezve s előfizetési ára 1 ft 50 kr., bolti ára pedig 1 ft 60 kr. lesz. A megrendelések közvetlen a szerző lakására (Budapest I. ker. Krisztinaváros Attila-utca 137) küldendők. Gyűjtöknek 10 példány után ingyenpéldánnyal szolgálók, Budapest, 1885. július hó 10-én. Telkes Simon, a „Magyarország behozatalának és kivitelének” szerzője.

Vegyes hírek. Bengál tartományban újból nagy földrengés volt, melynek több mint 200 ember esett áldozatul. — Oroszország déli vidékein az ősszel vetett gabbanemlék aratása már megkezdett. A termés eredménye alig középszerű. A tavaszal vetett gabbanemlék sem adnak kielégítő

termést. — Szerajevóban szombaton este 4 másodpercig tartó erős földrengés volt. — Fischer Ferenc és Bartay Oszkár hűfőn Budapestről kerékpáron Székesfehérvárra érkeztek. A 66 kilométernyi utat négy és fél óra alatt tették meg, a mi aránnyal igen rövid idő. — Duna-Földvárón f. hó 19-én Sutzbart Antal czirkusz-tulajdonos mutatványainak végeztével a kifelé tológató fémeg egy karóra erősített petroleum-lámpát feldöntött. Az égő lámpa Stefanát a görög keleti lelkész leányának Irénnek fejére esett. A felcsapódó lángok láttára a közönség megrémült ugyan, mégis néhány bátor ember lélekjelemlétének sikerült a tüzet eloltani s a bár súlyos égési sebeket szenvedett kisszony életét megmenteni. — Franciaországban a farkasok nagy mértékben elszaporodtak. 18-3-ban az állam 1308 leölt farkasért 103,720 frank jutalmat osztott ki, még pedig kifejtett himért 200, nőstényért 150, főkfarkasért 100 és farkas-kölyökért 40 frankot. — A budapestre árdult csehek közül mintegy 400-an meglátogatták Balatonfüredet is, de minthogy sem elegendő szállító-eszközökről, sem az elszállásolási gondoskodva nem volt, a Balaton-egylet egész tisztikara: dr. Fenyvessy Ferenc és gróf Nádasdy Ferenc elnökök, gróf Eszterházy Mihály szakosztályi elnök, dr. Sziklay János titkár és Adám Károly pénztáros beadták lemondásukat. — Komócsi Pál székesfehérvári kir. ügyész. szívesülhűdés következtében meghalt 21-ikén. — A kiállítás i horvát pavilon felügyelője: Czvilusac István a reá bizott dolgokból egész kocsiara való rakományt ellopott. Állását felfüggesztetett. — A drezdai németornaünnepélyen Bockelberg Ernő hűfőn több magyar társa nevében üdvözlő beszédet mondott s a szövekre magyar nemzeti színű szalagos koszorút helyeztet, mit azonban az udvarias szászok onnan eltávolítottak, Honfitársaink a zajongók közül többet kihívtak, de tőlök lovagias elégtelét nem kaptak. A németornaünnepély központi választmánya azonban a sértésért küldöttségleg és levél útján is bocsánatot kért. — Bács Bodroghm megye volt alispánjának leányát Lovász Arankát eljegyezte Medvezky Ede orsz. kiállítású gépészmérnök.

Közgazdaság.

Egy budapesti napilap személt tart a hazai bankok és biztosító intézetekről és következőképe fejtegeti betudósítását, Nem mulasztjuk el az alkalmalmat meg az „Azienda” biztosító intézetet felmenteni. Az „Azienda” ugyan nem az árszálalás magyar intézet, azonban helybeli expositurjai teljesen megszerzték maguknak a polgárokat Magyarországon. A helybeli igazgatóságok oly hazafias buzgóssággal teljesítik hivatásukat, hogy ezen intézetet bátran sorolhatjuk a hazai intézetek közé.

Fent expositurák és igazgatóságok omilintek is jogosan, mivel ezen intézet, melyől csak mint „Azienda” tétetik említés, — két testvér intézetet és pedig „Azienda” élet- és járadék biztosító és „Azienda” elemi és baleset biztosító társulatot képez.

Mindkét intézetnek külön kezelősége lévén mindamellét testvérelig működnek közre. Nem tagadható hogy az ily külön kezelőség költségek tekintetében a részvényeseknek nem igen kellemes, azonban a közönség ez által csak nyernet; a kezelés könnyebben áttekinthető, — rendezetebb és a biztosítások elintézése az egyes ágazatokban gyorsabb és pontosabb, A főelőny az ily elkülönítésnél a biztosító közönségre nézve abban rejlik, hogy az életbiztosításnál gyűjtött tartalékalap, az üzletileg sokkal ingadozóbb elemibiztosítás veszteségei által nem rövidítették. Ily elkülönítés minden intézetnél kívánatos volna.

Nem mulasztjuk el megemlíteni, miszerint mindkét intézet egyesítve a triesti „Azienda Assicuratrice”-val bizonyos jogviszonyban áll. Ezen intézet ugyan a teljes érjében levő anyaintézet, mely felöltö gyermekeit önkéntes adbeció által óhajtja elmozdítani. — Az Assicuratrice az Azienda alakulása előtt kötött szerződéseket esteire legombolyítja, hogy ennek megtörténte után gyermekeibe ovdajdon, — miközben azonban hitelével fogva nem szűnt meg régi felénel öröklőleg működni.

Egyelőre ezen intézetek között teljes közönség létezik, a mennyiben egyik a másikért kezességdik s egyik ügynöksége egyszerűsind a másik is.

Röviden az Azienda nemcsak egy erőteljes önálló intézet, hanem örököse és jogutóda egy másik virágzó intézetnek, melynek nevet már ma viseli.

Az Azienda által elért eredmény feltüntetéseére elegendő néhány adat az 1884-iki évről.

Az élet és járadék biztosítási osztályban múlt évben nem kevesebb mint 4711 szerződés kötött. 5.117.397 frt biztosított összegben. Ezen közvetlen kötött szerződésekhez járult még egy a „Patria” életbiztosító bankkal kötött viszonzbiztosítási szerződés folytán 10.652 szerződés 6.728.199 frt biztosított összeggel, úgy hogy az 1884 ik év végével lezárt új üzletek összesen 15.363 szerződéssel 11.845.596 frtra rúgtak. Az üzlet összállománya a múlt év december hó 31-én 48.784 szerződés 36.641.887 frt biztosított tőke volt. A tűzbiztosítási ágazatban 2.519.652 frt 09 kr. díj és 53.912 frt 51 kr. illeték bevétel volt. Károkért 1.183.357 frt 99 kr. óriási összeg fizetett ki — A jégbiztosítás 375.749 frt 33 kr. kárfizetést igényelt. Végül legyen még a szállítmány biztosítás felmelve, melynél viszonzbiztosításra 118 ezer 889 frt 61 kr. és károkra 26.377 frt 07 kr. fizetett ki.

Már ezen rövid és futólagos kivonat is elegendő annak bizonyítására, hogy itt első rangu intézettel állunk szemben, melynél a legnagyobb biztonság párosulva a legnagyobb pontossággal a közönleg javára működik. Az intézet eljárásának megismerésére elegendő ennek mélegét, mely mindankinek rendelkezésére áll megtekinteni.

Szerkesztői üzenetek.

Sch. Helyben. A nagyérdékű cikket csak jövő számunkban hozhatjuk

V. K. urnak. Zombor. A legszívesebben teljesítjük kérését. Lapunk hasábjai bármikor nyitva állanak közleményei számára.

Baranya-Vaszar. Jövő számunkban. Mindenemü irodalmi dolgozatot szívesen veszünk. Fogadják köszönetünket

Laps. Szíveskedjék velünk valódi nevét tudatni.

Kis hirdetések.

Ocska ablakok redőnyökkel együtt jutányos áron megvehető. Felvilágosítást a kiadó ad.

Egy jó családból való középkori hajadon ajánkozik helyben vagy vidékre kis gyermekek mellé kezdő oktatásra. Bővebbet a kiadóhivatalnál.

A nagy Skokoi hegyben egyik legszebb és legjobb szálló présházzal, 800 akóra való boltzott pinccével, egész felszereléssel, idei szép természettel együtt, kedvező feltételek mellett, szabad kézből eladó. Értesítést a kiadóhivatal ad.

Egy cserép és pala-fedelező (Schieferdecker) ajánlja magát mindenféle cserép és pala-tetőkön előforduló javításokra vagy újonnan való fedelezésére, valamint a házfedelek évenkénti jó karban tartására. — Bővebb értesítést a kiadóhivatal ad.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos:
Fekete Mihály.

Nyilt tér.

Takarékos háziasszonyok számára ujabban egy igen előnyös berendezést hoztam.

Ugyanis lisztüzletemben ezentúl a legjobb minőségű

pesti hengeralmi lisztek

25 kilós zacskókban

a melyek a malom által direktre

telítettnek és lepecsételtetnek

nagy bevásárlási áron beszerezhető.

A liszt kitünő minőségű, szép és olcsó s így minden gondos háziasszonynak érdekében áll egyszeri megrendelés által a tehető megtakarításról meggyőződni.

A liszt bérmentve küldetik a házhoz, a zacskót ingyen adom hozzá.

Esetleg hitelt szívesen nyitok.

WEILLER MIKSA

liszt-üzlete Pécsen,

1153 Majláth-tér, az izr. templommal szemben.

H I R D E T É S E K .

405.

1885.

Arverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a siklósi kir. járásbíróóság 2329. sz. végzése által Pleiner Lajos pécsi lakos végrehajtató javára Dudok Dávid térsenai lakos ellen 26 frt 35 kr. tőke, ennek 1884. május hó 12-től számítandó 6% kamatai 1/3 % váltódíj és eddig összesen 51 frt perköltés követelés erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bíróság le s felül foglalt s 412 frtra becsült 2 ló, lószerszám, pálinka kazán, széna, szalma, szelelő-rosta, szobabutorok s egy pajta egész szerkezete fából álló ingóság nyilvános árverésen eladatik.

Mely árverésnek a 2416/1885. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Tésenfa községben az alperes lakásán leendő eszközzésére

1885. év július hó 30-ik

napjának d. u. 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz.

108. § ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Siklóson, 1885-ik évi július 20-án.

Schreyer János,

kir. bir. végrehajtó.

1163

Mária-Celli
Gyomor-Cseppek,

jeles hatású gyógyszer a gyomor minden bantalmi ellen és felülmulthatlan az étvágy hiány, gyomor gyengeség, roszszagu lehellet, szelek, savanyu felbőfögés, kólíka, gyomorhurut, gyomorégés, huygkőképződés, túlsagos nyalkaképződés, sargaság, undor és hanyas, főfajas (ha az a gyomorból ered), gyomorgörccs, székszorulat, a gyomornak túlterheltsége étel és ital által: giliszta, lép- és májbetegség, aranyeres bantalmak ellen.

Egy üvegcse ára használati utasítással együtt **35 kr.**
Központi szétküldési raktár nagyban s kicsinyben

BRADY KÁROLY,

„az őrangyalhoz” címzett gyógyszerárában Kremzlerben, Morvaországban.

Kapható Pécsen: Kovács M., Sípőcz István, Balázs urak és az Irgalmasok gyógyszerárában Sasdon: Keller N. urnál. Pécsvaradon: Dvorszky Béla gyógyszerárában. Szászvár: Baltha László gyógyszer. 26—1. 1051

KIÁLLÍTÁS

KIÁLLÍTÁS

KIÁLLÍTÁS

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

A FOLYÓ ÉRTŐ ORSZÁGOS KIÁLLÍTÁS ALKALMÁBÓL

V. YÁCI KÖRÜT 80. BUDAPESTEN és YÁCI KÖRÜT 63.

GAZDASÁGI GÉP-KIÁLLÍTÁST

MEGHÍVÁS

1885

KIÁLLÍTÁS

PACHER E.

Pécsett, Széchényi-tér 17-ik számú bazár alatt.

Ajánlja a mai kor igényeinek megfelelő izlés szerint **ujjonnan felszerelt**

nagy választéku gyári raktárát

bel- és külföldi üveg, porcellán és majolika tárgyakból u m.

minden nagyságu és kivitelü magyar, francia, angol és cseh gyártmányu VIRAGTARTÓK, VIRÁGCSEREPEK, VIRÁGKOSARAK, VIRÁGCSEREP-ÁLLVÁNYOK, csinált virágcsokrok különleges diszes levelekből összeállított és macart csokrok, szabadiszítéshez alkalmas szobrok, fali disztálak, ebédlo disztítésére alkalmas dombor olajnyomott képek diszes gyufa és hamu tartók, aranyhaltartók, névjegy- és gyümölestartó állványok, diszes kancsók és poharak, kis porcellán figurák képviselve az állat és gyermekvilág nemkülönbén minden néven nevezendő **gyermekjátékokból, legjutányosabb gyári árakban.**

Porcellán étkező készetek	6. sz.	9 frttól,
" Theás "	"	3 " 50
" Kávés "	"	3 " 50
" Fek.kávés "	"	4 " —
" Mosdó "	"	3 " —
" Üvegpohár		3 1/2 krtól fölfelé.
" tányér		9 krtól fölfelé.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Kiváló tisztelettel

PACHER E.

1223

1885.

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102-ik §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti kir. keresk. s váltótörvényszéknek f. é. 25522. sz. végzése által Graepel Hugó budapesti kereskedő cég végrehajtató javára, Veiler Vilmos szentlőnczi lakos ellen 438 frtő kr. tőke és járulékaik kielégítésére Müller Nanet szentlőnczi lakos birtokában lefoglalt 100 frtra becsült fogas járgány — ugy Krausz Lipót szentiványi lakos birtokában talált s 300 frtra becsült cséplőgép nyilvános árverés utján eladatik.

Mely árverésnek a helyszínén, vagyis Szent-Lőrinczen illetve Szentiványban leendő eszközölésére f. é.

július hó 29-ik napjának

d. e. 10 órája határidőül kitűzetik és ahoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. LX. t. cz. 107. §-a értelmében készpénz fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. év LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Szent Lőrinczen 1885. Július hó 19-én.

Könczey György,

kir. bírósági végrehajtó.

1162.

A legbiztosabb szer az általam: CSILLAG ANNA által feltalált haj- és szakálnövesztő

keuős, mely a gyógyászati facultások leghírnevebb szakértőfiai által vegyelemezteztett s kitünő hatásnak találtott volt: a haj kihullása ellen, a haj növesztésére, fejköszvény ellen, korpaképződés, kopasz fejség, a bajusz és szakáll ritka növése ellen.

Széküldési gyári foraktár:
Bpsten VI. király-u. 26.

Pécsett kapható:
Alt és Böhm uraknál

Van szerencsém a n. é. közönségnek tudomására hozni, hogy
fűszerkereskedésemben
mindenféle

friss GYÜMÖLCS

továbbá tej és vaj kapható.

Ugyszintén nálam megrendelhető Hamburgból
minden minőségü kávé
minta szerint a lehető legjutányosabb árak mellett.

Scheibner János

Ó-posta- és Kazinczy-utca sarkán.